

WIADOMOŚCI WYDZIAŁOWE

> WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

63 GALERIA grafiki Biblioteki Sztuki

W styczniu 2012 r. Galeria Grafiki Biblioteki Sztuki przy ul. Wiśniowej 10 zaprasza na wystawę Grzegorza Hańderka, reprezentującego katowickie środowisko artystyczne. Pokażemy grafiki z cyklu *Powierzchność/Exterior*. Wystawie będzie towarzyszył wykład.

Janina Wallis

Grzegorz Hańderek

> POWIERZCHOWNOŚĆ/EXTERIOR.

„Duch miejsca” jest korektą tekstu przestrzeni rozciągającego się wokół mnie.”

Tadeusz Stawek

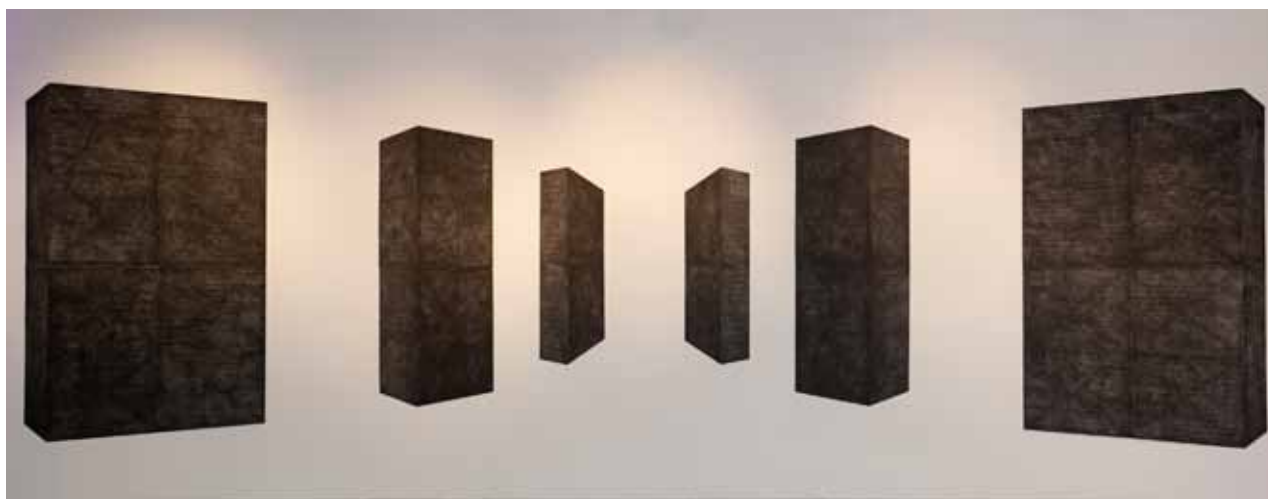
„(...) Wyobrażamy sobie, że przy dotyku przedmiotów nie znajdzie nic pomiędzy nami a nimi”

Arystoteles

„Powierzchność” rozumiana jako „czyjaś” - znacząca z jednej strony tyle co „wygląd” - będąca antonimem „wnętrza”, stojąca wobec tegoż w jednoznacznej opozycji, z drugiej zaś odnosząca się do „czegoś” - synonim „niedokładności”, braku koncentracji, uwagi, sytuująca się po stronie swoistej bylejałości.*

Ta znaczeniowa rozpiętość tworzy - w moim odczuciu - przestrzeń mocno elastyczną i rozciągliwą - nieraz monumentalną, innym razem o kameralnym charakterze, fizyczną zgoła i transcendentną, intrygującą, tajemniczą i niebezpieczną. Ta przestrzeń - w swym fizycznym i symbolicznym wymiarze, w polu której buduję niezbędne mi punkty odniesienia wciąż poszukując odpowiedniej syntezy, stanowi osobisty imperatyw dla podejmowania kolejnych realizacji, a refleksja filozoficzna, która dla przestrzeni jako kategorii utworzyła pod koniec minionego stulecia dominującą i nadrzędną pozycję, stała się dla mnie powodem do dociekań własnych - niezwykle często domorosłej natury, choć w wymiarze indywidualnych doświadczeń, istotnych, a artystycznie wręcz priorytetowych. To przestrzeń rozpoznawana - podążając za Gilbertem Durandem - poprzez wyobraźnię symboliczną, poprzez „myślenie obrazem”*, często poza językową nadbudowę.

Przeźródlenie wyznaczana poprzez interwencyjną aktywność człowieka - ingerująca, naruszająca tzw. „naturalność”, objawiająca się symbolicznym śladem pewnego continuum czasu, a więc w pewnym sensie również odwołująca się do pamięci, i pamięć tę przywołująca, towarzy-

Powierzchność - ten dość archaiczny już termin o cokolwiek niejednoznacznym przekazie towarzyszy mi już drugi rok, i stanowi ekwiwalent/substytut powiększającego, choć nieco przydymionego szkietka, które przyłożone do rzeczywistości aktualnie znajdującej się w obszarze mojego zainteresowania, pozwala przyglądać się, i - przy odrobinie szczęścia - dostrzegać w niej treści powszechnie uważane za nieistotne bądź też będące istotnymi w dużo mniejszym, niżby na to zasługiwały, wymiarze.

szczy mi i stymuluje kolejne próby znalezienia dlań formy osobistej, a równocześnie, w tym subiektywnym wymiarze - adekwatnej. Nie o ukazanie powyższej opozycji jednak chodzi - wszystko, co „naturalne” dawno z moich obrazów zniknęło (o ile kiedykolwiek w ogóle było obecne) - to raczej potrzeba wyodrębnienia owej formy - znaku, obecnie coraz bardziej interaktywnego, otwartego na nowe miejsca i kontekst.

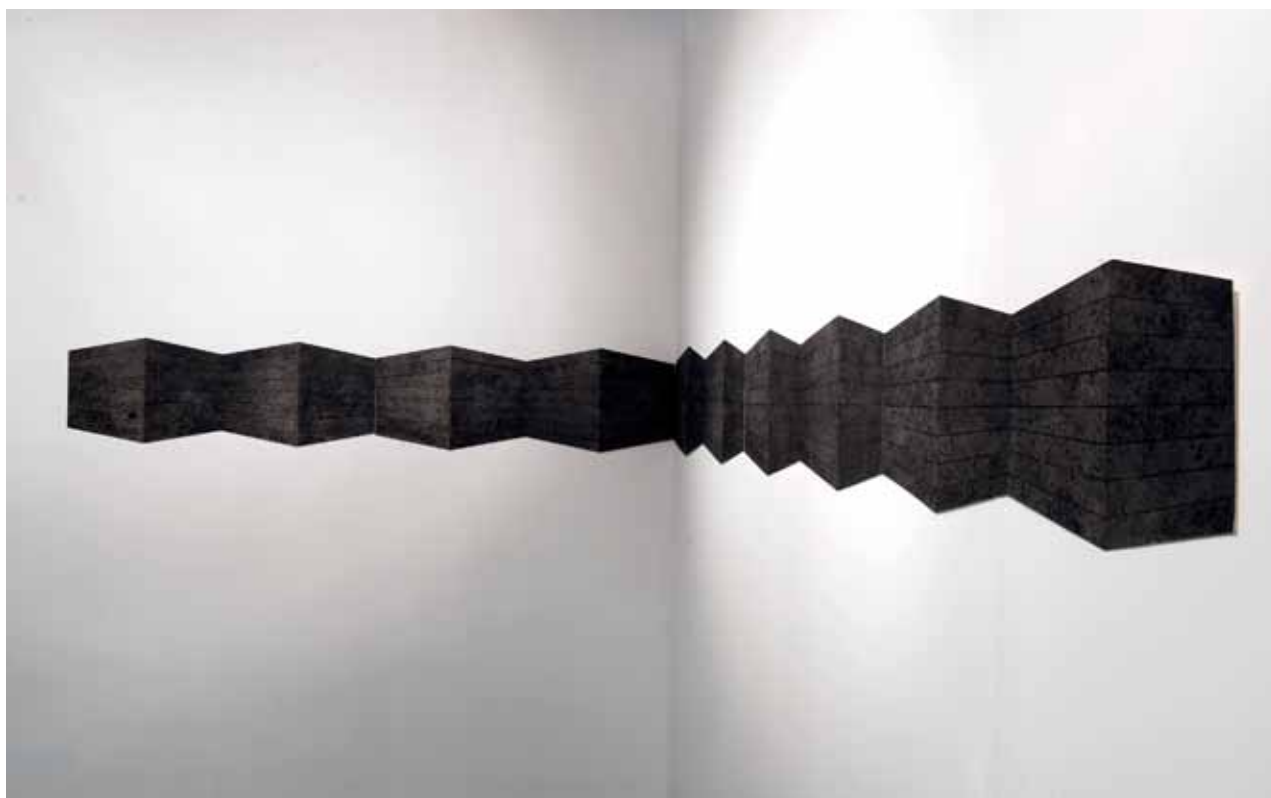
Wydaje mi się bowiem znamiennej sprawą fenomen „zna-

czenia” przestrzeni przez człowieka, jego „znakowy” stosunek do przyrody. Będąc niejako skazanym na przestrzeń, jednocześnie uruchamia on aktywną wobec niej postawę, związaną z kreacją własnego otoczenia - „miejsca”.^{*} Przestrzeń przekształca się w miejsce w miarę uzyskiwania określeń i znaczeń. „Miejsce” zaś wobec „przestrzeni” staje się odrębną kwestią ontologicznej relacji „całość” - „część”, w której nie sam człowiek jest jedynym aktorem, ale życie jako fenomen przyrodniczy i duchowy.^{*} Ów „duch miejsca” przenosi człowieka z poziomu „właścicielskiego” na poziom „świadczania/ świadkowania”. Przestrzeń - chociaż w znacznym stopniu modyfikowana przez człowieka - jednak, gdy potraktować ją z powagą, w zasadniczy sposób zmienia i jego kondycję.^{*} Swoiste Genius Loci zakłada uczynienie z przestrzeni partnera jego bytowania; więcej - w kontakcie tym często wychodzi na jaw, że przestrzeń nie potrzebuje ani jego ani jego porządku. Nie wyczerpując się w sferze człowieczej codzienności, często przestaje człowiekowi „odpowiadać”. To co pozostaje, a co interesuje mnie najbardziej, to przyglądanie się fenomenowi powierzchni zasłaniających to, co istotne. Powierzchnie te przesłaniając, paradoksalnie zwracają uwagę na istnienie obszaru bardzo często nie uświadamianego, bądź wypieranego czy też kulturowo marginalizowanego. Wydzielając intymne z publicznego, tabu z oswojonego, sacrum z profanum, wydobywają, nie ujawniając jednocześnie „przestrzeń-tajemnicę”, „przestrzeń-ciszę”, „przestrzeń-ciemność”. W pewnym sensie izolują, czy też chronią i autonomizują niezbędną dla egzystencji „pustkę”. W japońskiej refleksji nad przestrzenią pustka stanowi sedno kumulacji estetycznych doznań i nośnik subiektywnej empatii. To właśnie „pustka jest tym miejscem, gdzie rodzi się forma”. Wykraczanie poza fizyczny wymiar ujawnia się na przykład w japońskim ogrodzie, w jego charakterystycznym tworzącym szereg

układzie kamieni. Ten, kto patrzy, widzi kamienie, lecz ten, kto postrzega, widzi przestrzeń pomiędzy kamieniami, które nazwane są „ma” i tworzą przestrzenny wzór całego ogrodu.^{*} „Mu” jest stanem duchowego ubóstwa, kiedy „nie posiadając nic, posiada się wszystko”. Na to nakłada się przywiązanie do horyzontalności zakorzenione w japońskim dążeniu do harmonijnego współzycia z naturą. Natura nie jest przeciwnikiem, środowisko nie jest podmiotem podboju. Osoba nie chce być zauważona czy wyróżniona, chce raczej zachować siebie i swój wizerunek. W codziennym życiu Japończycy posługują się horyzontalnym rozróżnieniem na wewnętrzną i zewnętrzną przestrzeń. Horyzontalna koncepcja wnętrza i zewnątrz jest silnie reprezentowana już od starożytności. Wnętrze „uchi” oznacza obszar położony w obrębie czyjegós terytorium, zewnątrz „to” oznacza obszar położony na zewnątrz czyjegós terytorium. Silne poczucie własnego terytorium istniało bardzo długo i przyczyniło się do japońskiej koncepcji planowania przestrzeni. Egzemplifikacją tej koncepcji mogą być rzędy ogrodzeń okalające świątynię Ise, projekty domów służące do ceremonii picia herbaty i inne obiekty. Przy czym należy wspomnieć, iż metody ogradzania owych przestrzeni mogą być zarówno fizyczne, jaki i psychologiczne.^{*}

Ta pochodząca z nauczania Lao Tsy zasada dwoistości zakłada przestrzeń, która zawiera wewnątrz, i zewnątrz i utrzymuje dynamiczną równowagę pomiędzy tymi dwoma przeciwnymi elementami.^{*}

Współczesna kultura zachodnia zdaje się zdecydowanie tę dualistyczną harmonię odrzucać dezintegrując jakikolwiek porządek rzeczy i próbując zastąpić osobiste, bezpośrednie doświadczenia wtórnymi pojęciami i społecznie przyjętymi poglądami, które formalizując sposób komunikowania się osłabiają wrażliwość, a więc i jakość doświadczenia. Stawia to współczesnego człowieka w pozy-

cji wiecznego turysty przyswajającego przestrzeń zgodnie z wytycznymi przewodnika, prawdziwe właściwości miejsc spychającego z pola uwagi.

Z resztą już choćby sam język znaków symbolizujący stosunek między człowiekiem a wszechświatem w sztuce wschodu istniał od wieków, podczas gdy w plastyce europejskiej - w takiej formie - pojawił się dopiero w ubiegłym stuleciu m.in. za sprawą kubizmu czy konstruktywizmu. Przeważnie jednak włączany był w program o charakterze funkcjonalno-estetycznym, ukierunkowany raczej na kreowanie szerzej lub wężej pojętego codziennego otoczenia człowieka.* Wizualne podobieństwo nie stanowi wszakże o pokrewieństwie przesłania. „Niszcząc kody, niszczymy samych siebie. Przekształcając je - wkraczamy na teren literatury”** - te słowa przytaczanego już Rolanda Barthesa z powodzeniem można czytać dużo szerzej.

* Wielki Słownik Wyrazów Bliskoźnaczných PWN, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2008, s. 588

* Gilbert Durand, „Wyobraźnia symboliczna”, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa, 1986, s.21

* w: „Czas przestrzeni”, pod red. Krystyny Wilkoszewskiej; Krystyna Pankowska, „Współczesna przestrzeń - między

utopią a dystopią. Refleksje antropologiczno - pedagogiczne”, Universitas, Kraków, 2008, s. 313

* w: „GENIUS LOCI. Studia o człowieku w przestrzeni”, pod red. Zbigniewa Kadłubka - Stefan Symotiuik, „Miejsce i czas”,

Wydawnictwo FA-art, Katowice, 2007, s. 124

* w: „GENIUS LOCI. Studia o człowieku w przestrzeni”, pod red. Zbigniewa Kadłubka - Tadeusz Sławek, „Genius Loci jako doświadczenie. Prolegomena. „Wydawnictwo FA-art., Katowice, 2007, s. 15

* Ching- Yu Chang, Japońskie pojęcie przestrzeni, w: „Estetyka japońska”, pod. red: Krystyny Wilkoszewskiej, Universitas, Kraków 2001, s. 207

* op.cit., s. 209

* op.cit., s. 205

* Bożena Kowalska, „ Jan Berdyszak”, Wstęp, Wydawnictwo Literackie, Kraków, 1979, s.7

* Roland Barthes, „ Imperium znaków”, Wydawnictwo KR, Warszawa 2004, s.27

GRZEGORZ HAŃDEREK

Ur. 1977 r. w Zabrze, absolwent Instytutu Sztuki w Cieszynie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach (dyplom z wyróżnieniem w 2003 roku w Pracowni Wkłęśtodruku prof. Jana Szmatocha). W 2005 roku sfinalizował przewód doktorski w dyscyplinie artystycznej: grafika. Obecnie prowadzi Pracownię Interpretacji Literatry na Wydziale Artystycznym ASP w Katowicach. Od 2006 roku pracuje w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Raciborzu. Od 2008 roku - dziekan Wydziału Artystycznego Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach.

Brat udział w około 110 wystawach indywidualnych i zbiorowych w kraju i za granicą za które otrzymał wiele prestiżowych nagród. Do jego najważniejszych sukcesów należą: Grand prix Młodej Grafiki Polskiej, Kraków 2009, Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego dla Młodych Twórców, nagroda Grand Prix na VI Triennale Grafiki Polskiej (2006 rok), srebrny medal legnickiego Satyrykonu (2006 rok), I nagroda IV Konfrontacji Artystycznych „Sacrum w sztuce” w Wadowicach (2004 rok), wyróżnienie na III Biennale Grafiki Studenckiej w Poznaniu (2003 rok), II nagroda w konkursie „Polska w Unii” (2003 rok), I nagroda w III Międzynarodowym Konkursie Graficznym na Ex Libris im. Pawła Stellera w Bibliotece Śląskiej w Katowicach (2002 rok).

Udział w wystawach (wybór):

2011 - 9th BHARAT BHAWAN International Print Biennial - Grand Prix

16th SPACE International Print Biennial - Excellent Prize

2010 - Grzegorz Hańderek - „Oberflächlichkeit” - wystawa indywidualna, Krakauer Haus,

Norymberga

2009 - GUANLAN - International Print Biennial. A Collection of Prints, Chiny

2008 - X Międzynarodowe Biennale Grafiki - Caixanova, Ourense, Hiszpania - Grand Prix

2007 - Międzynarodowe Biennale Plakatu, Lahti - Finlandia

2006 - IX Międzynarodowe Biennale Grafiki - Caixanova, Ourense, Hiszpania

2005- 12 Międzynarodowe Biennale Grafiki - Sarcelles, Francja

2004 - Międzynarodowe Triennale Grafiki - LeLocle (Szwajcaria)

2003 - „LA POLOGNE” - wystawa towarzysząca XI Międzynarodowemu Biennale Grafiki, Sarcelles -Francja

2002 - FAX ART. -LIFE AND PEACE - Ogaki Poster Museum, Japonia

2001 - III Międzynarodowy Konkurs Graficzny na Ex Libris drzeworytniczy i linorytniczy im. Pawła Stellera (I nagroda) - Biblioteka Śląska - Katowice

ad. Marii Jałosze

serdeczne wyrazy współczucia z powodu śmierci córki Joasi

składają koleżanki i koledzy z Instytutu Muzyki

Łączymy się z Tobą w bólu.

» INSTYTUT SZTUK WIZUALNYCH

> Nowa promocja doktorska

22 września 2011 roku na Wydziale Sztuki Politechniki Radomskiej odbyła się obrona rozprawy doktorskiej pt.: **Intermedialny charakter sztuki a działania w formie warsztatów twórczych** mgr Patrycji Wilczek-Sterny. Promotorem pracy była prof. Paulina Komorowska-Birger, a recenzentami: dr hab. Katarzyna Podgórska-Glonti (Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu) oraz prof. Andrzej Markiewicz, (Politechnika Radomska). Rada Wydziału jednoznacznie podjęła decyzję o nadaniu mgr Patrycji Wilczek-Sternie stopnia naukowego doktora w dziedzinie: sztuki plastyczne, dyscyplinie sztuki piękne.

Instytut Sztuk Wizualnych Wydziału Artystycznego UZ zyskał nowego doktora. Naszej koleżance - dr Patrycji Wilczek-Sternie - serdecznie gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów.

Dr hab. Katarzyna Podgórska-Glonti
Uniwersytet Artystyczny Poznań

> „Intermedialny charakter sztuki a działania w formie warsztatów twórczych”

(fragment oceny rozprawy doktorskiej, dorobku artystycznego i dydaktycznego Pani Patrycji Wilczek-Sterny)

(...) Projekt „Jestem/Jesteś” to jak pisze autorka rodzaj symbolicznego spotkania. Spotkania uczestników projektu odbywało się na odległość zarówno w czasie jak i przestrzeni. Drogą losowania wybrano polsko- francuskie pary. Swoiste dialogowanie odbywało się na częściowo transparentnych płaszczyznach z wykorzystaniem fotograficznych wizerunków każdej z osób biorącej udział w tym warsztatowym projekcie. W efekcie końcowym powstały obrazy spotkania i poznawania siebie nawzajem. Pomiędzy czasem kiedy listy pisano ręcznie, a dzisiejszą komunikacją na portalach społecznościowych gdzie można równocześnie mieć wiele tożsamości projekt „Jestem / Jesteś” przywołuje wiele refleksji, a niewerbalna komunikacja ma nieocenioną siłę wypowiedzi.

„Kim jestem? Kim jesteś? „Artystka łącząc dotychczasowe doświadczenia artystyczne i warsztatowe w pełni ujawnia je w tej realizacji. Instalacja składa się z dwóch części. Pierwsza to obiekt typu light box. Na płaszczyźnie podświetlone od wewnątrz pionki sugerują planszę do gry. Nie znamy instrukcji tej zabawy ale w tym przypadku nie jest ona potrzebna. Artystka subtelnie ujawnia nam przez emanację światła fragmenty siebie, swojej przestrzeni codzienności. Świecące kostki do gry są okrucami rzeczywistości realnej rzuconymi na płaszczyznę. Można się im przyglądać dopóki dopóty jest światło. To ono dyktuje warunki gry. Gra toczy się. Kim jestem trwa. Druga

PATRYCJA WILCZEK-STERNA

Urodzona 1978 roku w Tychach

1998-2003 - studia magisterskie, kierunek *malarstwo*, Uniwersytet Zielonogórski

2000-2001 - roczny staż studencki, Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu

2002-2003 - stypendium Socrates/Erasmus, Uniwersytet Rennes 2, Francja

2003 - obrona pracy dyplomowej, „Pomiędzy”, pracownia malarstwa prof. St. Korytki, Uniwersytet Zielonogórski

2003-2004 - studia, IV rok, kierunek Sztuki Plastyczne, Uniwersytet Rennes 2, Francja

2004 - obrona pracy dyplomowej, *Obraz przemieszczany poprzez światło*, pod kierunkiem S. Ferrat, Uniwersytet Rennes 2, Francja

Od 2005 - pracuje na Uniwersytecie Zielonogórskim

Od 2005 - współpraca z Galerią BWA w Zielonej Górze oraz Zielonogórskim Ośrodkiem Kultury „Amfiteatr”

Od 2007 - zatrudniona w Instytucie Sztuk Wizualnych na Uniwersytecie Zielonogórskim

2008-2009 - stypendium badawcze dla doktorantów Uniwersytetu Europejskiego w Bretanii, Francja

2009 - otwarcie przewodu doktorskiego, Wydział Sztuki, Politechnika Radomska

2010-2011 - stypendium badawcze w ramach programu „Stypendia naukowe dla doktorantów, kształcących się na kierunkach uznanych za szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju Województwa Lubuskiego”

2011 - uzyskanie tytułu doktora, Wydział Sztuki, Politechnika Radomska

Najważniejsze wystawy:

> **11-23.10.2011:** *Kim jestem? Kim jesteś?*, wystawa indywidualna, instalacja wideo, obiekt typu light box, Galeria Rogatka, Radom

> **3-18.12.2010:** *Next*, wystawa zbiorowa, fotografie cyfrowe, Galeria Pro Arte, Zielona Góra

> **11-28.10.2010:** *3 z 1 - kawa, herbata i cukier*, wystawa zbiorowa, wideo instalacja, fotografie Galeria Miejska, Wrocław

> **29.10.2009:** *Po ukrytej stronie księżycy*, wystawa książek artystycznych, projekt polsko-francuski, Galeria Młodych, Zielona Góra

> **5.08.2009-30.08.2009:** *Partycypacje*, wystawa indywidualna, Galeria BWA, Zielona Góra

> **23.04.2009:** wystawa indywidualna *Chodzi o... chodzenie*, wideo instalacja oraz prace fotograficzne, Galeria PWW, Zielona Góra

> **15.01-27.01.2009:** wystawa indywidualna *Il s'agit de marcher*, wideo instalacja oraz prace fotograficzne, Galeria La Paillotte, Rennes, Francja

> **Październik, listopad 2008:** udział w wystawie zbiorowej *Miejsce do kochania, miejsce do mieszkania*, Bałtycka Galeria Sztuki Współczesnej, Słupsk

> **Wrzesień 2004:** obrona teoretycznej i praktycznej pracy dyplomowej, *Obraz przemieszczany poprzez światło*, Uniwersytet Rennes 2, Francja

> **Listopad 2003:** obrona pracy dyplomowej z zakresu malarstwa, *Pomiędzy*, Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra

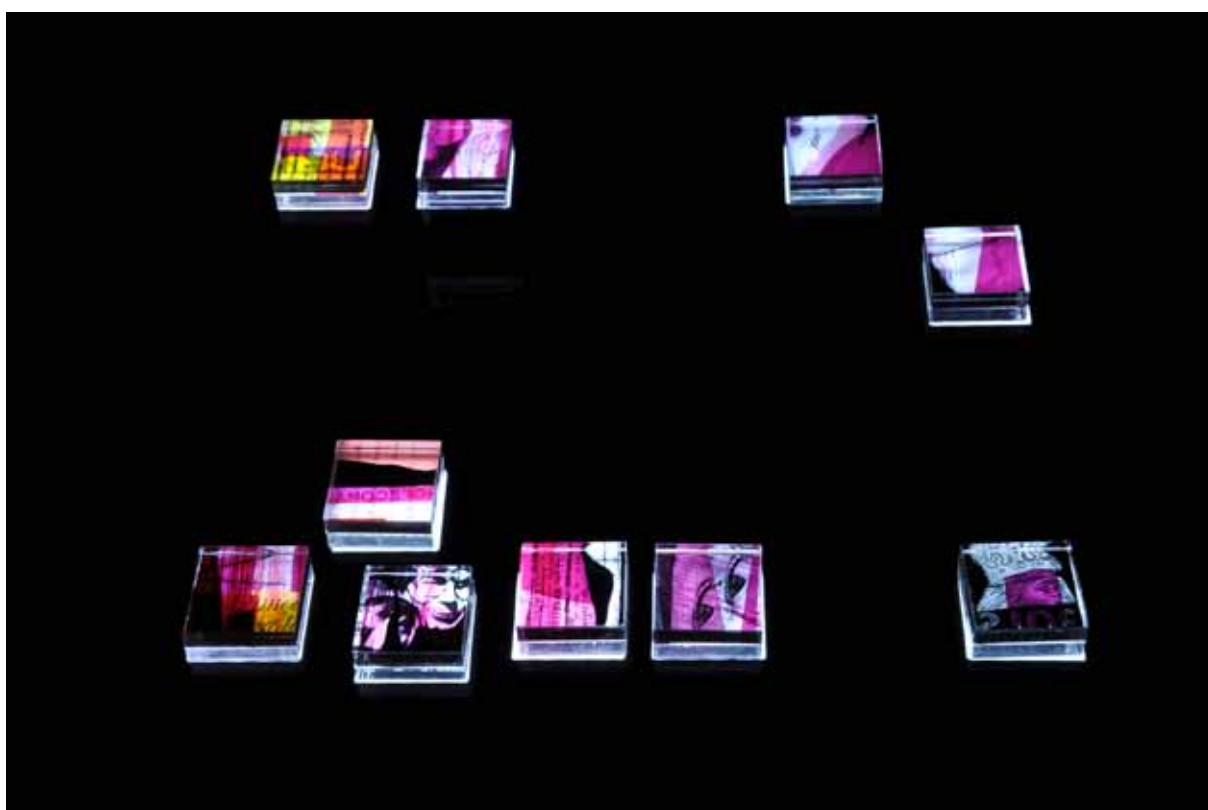
> **Maj 2003:** *Aż do końca świata*, wystawa zbiorowa młodych artystów z różnych państw Europy, Rennes, Francja

część „Kim jesteś?” Zjawiskowy obraz zawieszony w przestrzeni na wielu płaszczyznach. Nakładające się na siebie fragmenty prac projektu „Jestem/Jesteś”, wizerunki uczestników, zarejestrowane kadry procesu twórczego,

tekstu, dźwięku. Odbiorca znajduje się w intrygującej, wszechogarniającej przestrzeni zadając sobie pytanie Kim jestem? Kim jesteś? Tożsamość zostaje rozpoznana. Tu i teraz. Proces tymczasowo zostaje zatrzymany. (...)

PATRYCJA WILCZEK-STERNA KIM JESTEM? KIM JESTEŚ?, GALERIA ROGATKA, RADOM

PATRYCJA WILCZEK-STERNA KIM JESTEM? KIM JESTEŚ?, GALERIA ROGATKA, RADOM